

מתים למען עצמם

סדרת התעודה "המדינה שבדרך - יומן מסע" היא אירוע טלוויזיוני נדיר,

התבוננות כנה בהווה המנוכר שלנו

איבון קוזלובסקי גולן | 1/12/2010 - מעריב NRG

בתרבות המקומית שגורה לשון מתיפיפת ודי אחידה ביחס ליצירות אמנות, סרטים וספרים במילים כמו: יצירה "נושכת", " בועטת", " מטלטלת", " מהממת בעוצמתה" ועד ביטויי האדרה שבלעדיהם הביקורת נראה חיוורת ולא ראויה. אולם לא הבעיטה היא החשובה ולא הארס הנוטף ממנה אלא המסר שלה, ודווקא זה האחרון טובע בקצף של סגנון המטביע את התוכן. עד כדי כך הם פני הדברים שגם היוצר, האמן והבמאי טועים ומשתמשים באותה הפיקציה כמושא לעבודתם כאילו הייתה ליבת היצירה שלהם.

לא כזוהי סדרת התעודה המצוינת "המדינה שבדרך-יומן מסע" של יואל שרון, בן להורים ניצולי באושוויץ, ברגן בלזן וסיביר, צבר לוחם בסיירת חרוב ונכה מלחמת יום הכיפורים, שנחתה על המסך שלנו בימים סוערים אלה.

על כך יעידו עשרות הפונים לאולפני הערוץ הראשון שביקשו לראות חלקים נבחרים מהסדרה שוב ושוב. ובמה ייחודה של הסדרה על פני רבים וטובים לפנייה? בכך שאין בה התלהמות, שנאה או מרירות על מצבו הפיזי (נכה בכיסא גלגלים). מלא אופטימיות ואמונה הוא יוצא לתור את הארץ לרוחבה ולאורכה. זהו אירוע טלוויזיוני הקרוב ביותר ליצירה הספרותית "פה ושם בארץ ישראל" שכתב עמוס עוז.

זו נקודת המוצא של הסרט: פנייה של ארץ ישראל ואנשיה מאז מותם של חבריו מסיירת חרוב בסיני ועד להיום. חייו של היוצר והאירועים שחווה במלחמה ולאחריה מצטלבים עם אירועים היסטוריים-ברגע מצמרר אחד הוא מספר שנפגע בקרב והכרתו התערפלה, אך הוא זוכר כי הדמות שעמדה לנגד עיניו הייתה זו של טרומפלדור והמשפט המפורסם שנרשם על שמו "טוב למות בעד ארצנו".

אינו מציג לה כתב אשמה כפי שאנו עדים לה כל יום

כששרון מספר זאת אין בדבריו מן הפאתוס אלא ציון עובדה ערכית עליה גדל וחונך: הכוח להותיר את 21 שנותיו מאחור כאדם בריא ויפה תואר ולהתחיל הכל מחדש, במדינה שנסדקה בה הסולידריות ושאנשיה רוצים למות בעצמם בלבד.

במסעותיו בארץ (על אופניים) הוא מבקש לבדוק את הדיבר הזה על צדדיו השונים - מלווה בתמונותיהם של חבריו מהקרב שאינם. בכאב אמיתי מבקש היוצר סליחה בשם בני דורו שלא השכילו להביא את השלום לילדיו. הוא מביט למציאות הישראלית בעניים.

אינו מציג לה כתב אשמה כפי שאנו עדים לה כל יום, כי אם דוח התבוננות, הסתכלות, בפנייה ובגזרתה של חברה ערכית בייסודה שהעבר שלה נראה כמו תמונה דהויה וההווה הוא קר ומנוכר הוא מבכה בפס הקול המצמרר שבחר (שירה עברית ישראלית) את העבר ההווה והעתיד ואינו מרפה. הצופה, מצדו, לא יכול שלא לבכות את שהיה ויהיה.

אבל כמו שיח הצבר שפרותיו קוצניים ותוכם רך ונימוח, כך גם הוא מוצא את הרחמים והחמלה בתוכנו. בסופו של יום הוא מסכם ומפנה את דבריו לחבריו המתים: אחי היקרים, אני יודע שזה לא מה שלחמתם עליו, הוא אומר "אבל אין לנו את הלוקוסוס להרים ידיים ולוותר". ברוח הימים הללו - נעשה ונשמע.